

Kto by nie chciał podjąć się realizacji takiej misji? W końcu cel to zapobieganie stratom i podnoszenie dobrostanowej poprzeczki. Zobaczmy więc, jak ograniczyć śmiertelność cieląt.

Zacznijmy od samego początku, czyli newralgicznego momentu porodu. Śmiertelność okołoporodowa cieląt to znaczny problem, który odbija się na opłacalności hodowli bydła mlecznego. Prócz przypadków martwo narodzonych cieląt do śmierci na wczesnym etapie życia cielęcina dochodzi w pierwszych 24–48 godzinach po porodzie. Ciężkie porody mogą bowiem spowodować takie dysfunkcje, jak chociażby niedotlenienie czy obrażenia wewnętrzne. Poza innymi problemami zdrowotnymi zmniejsza się przyswajalność przez organizm cielęcina immunoglobulin z siary. Wszystko to w konsekwencji może doprowadzić do śmierci nowo narodzonego zwierzęcia. Szacuje się, że w Polsce śmiertelność okołoporodowa w przypadku pierwiastek i wieloródek wynosi odpowiednio 8,4% i 4,8% (Piwczyński i wsp., 2013, za: Król, Jawor, 2019).

Ciężkie porody i śmiertelność cieląt

Trudna akcja porodowa i narodziny martwego cielęcina wpływają na stan zdrowia krowy. Odnotowuje się wówczas takie problemy, jak np. urazy, zapalenie macicy, torbiele jajnikowe, zakażenia dróg rodnych, porażenie poporodowe, przemieszczenie trawieńca czy wypadnięcie macicy.

Nie zawsze da się jednak przeciwdziałać ciężkiemu wycieleniu. Większy stopień trudności porodów jest charakterystyczny np. dla niektórych ras bydła. Ryzyko komplikacji w przebiegu wycielenia będziemy zatem w stanie zmniejszyć poprzez odpowiedni dobór zwierząt do rozrodu. Ponadto należy zwracać uwagę na prawidłową kondycję krów przed porodem. Najlepiej, aby BCS w tym okresie mieścił się w przedziale 3,25–3,5, przy czym za najlepszą wartość uznaje się BCS na poziomie 3,25.

Przekroczenie zalecanej kondycji u krowy może bowiem prowadzić do komplikacji w akcji porodowej lub przenoszenia ciąży. Ten drugi skutek zaś może prowadzić do

Podnoszenie poziomu dobrostanu cieląt to ważny element profilaktyki. Fot. Pixabay

utrudnień w porodzie w wyniku zwiększonej masy urodzeniowej cielęcia.

Żywienie krów przed porodem

Niezwykle istotnym elementem jest żywienie krów w okresie okołoporodowym, kiedy dochodzi do dynamicznego rozwoju płodu. Niewystarczająca podaż składników odżywczych może bowiem skutkować słabym, mało witalnym cielęciem, a ponadto wpływa na jakość siary. Aby zoptymalizować żywienie krów w okresie okołoporodowym, zaleca się stosowanie mieszanek mineralnych zawierających β -karoten, takich jak **Betavit**. Deficyt tej prowitaminy może bowiem prowadzić m.in. do śmierci płodu i ronień, zwiększonej śmiertelności okołoporodowej, a także biegunek u młodych zwierząt. Poza tym niedobór β -karotenu przyczynia się do powstawania torbieli, zatrzymania łożyska oraz wolnej inwolucji macicy. Uwzględnienie wspomnianej mieszanki w dawce dla krów w okresie okołoporodowym zmniejsza śmiertelność cieląt, poprawia parametry rozrodu i ogólnie tonizuje organizm krowy.

JOSERA Betavit kompensuje niedobory β -karotenu. Fot. Josera

Błędy w żywieniu cieląt

Nieraz podkreślaliśmy wagę właściwego żywienia cieląt już od pierwszych chwil ich życia. Odpowiednie pojenie siarą powinno być priorytetowe. Bez tego organizm cielęcia nie będzie uzbrojony do odpierania ataków ze strony niekorzystnych czynników środowiskowych oraz chorobotwórczych. Aby chronić zdrowie cieląt, pasze płynne (zarówno siara, jak i pójło) muszą być podawane z zachowaniem higieny. Pojenie z brudnych, niedomytych butli lub wiaderk sprzyja bowiem przedostawaniu się patogenów wprost do wnętrza wrażliwego organizmu. To w połączeniu z niewystarczającą odpornością bierną może skończyć się biegunką. Pamiętajmy więc o tych ważnych aspektach w odchowie cieląt. Dodatkowo dobrym wsparciem w profilaktyce chorób cieląt jest preparat do pójła Colostrin, zawierający immunoglobuliny, które usprawniają reakcje obronne młodego organizmu.

Dobra rada!

Dbaj o optymalne żywienie krów w okresie okołoporodowym, w tym o zaopatrzenie ich w witaminy i składniki mineralne. Zwracaj uwagę na jakość i ilość siary zadawanej cielętom. Podawaj preparaty mlekozastępcze najlepszej jakości!

Źródła

- Jakiel M. (2018). Przebieg porodów i okołoporodowa śmiertelność cieląt - przyczyny i konsekwencje. *Wiadomości Zootechniczne*, R. LVI, 3: 36-43.
- Król D., Jawor P. (2019). Śmiertelność okołoporodowa cieląt - niedoceniany problem. *Weterynaria w Terenie*, 4, 7-15.
- Piwczyński D., Nogalski Z., Sitkowska B. (2013). Statistical modeling of calving ease and stillbirths in dairy cattle using the classification tree technique. *Livestock Science*, 154, 19-27.